

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 72 0 Rs 106435 25 Rev
Banjaluka, 9.10.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Jadranke Stanišić, kao predsjednika vijeća, Biljane Vidimlić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca S.S. iz B., [...], kojeg zastupa punomoćnik Vladimir Turkeš, advokat iz Banjaluke, protiv tužene Republike Srpske, koju zastupa zastupnik po zakonu Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banjaluka, radi zaštite prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 4.077,10 KM, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 Rs 106435 24 Rsž od 15.10.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 9.10.2025. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 Rs 106435 23 Rs od 7.3.2024. godine, utvrđeno je da je tužena diskriminatorski postupala prema tužiocu zato što u Zakonu o sudijama i tužiocima Republike Srpske u periodu kada je tužilac obavljao sudijsku funkciju nije na valjan način unijela odredbe koje se odnose na topli obrok sudija i tužilaca, na koji način je onemogućila tužioca da kao sudija ostvari pravo na topli obrok ravnopravno sa drugim zaposlenim licima u Republici Srpskoj i sudijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, pa je obavezana tužena da tužiocu na ime naknade štete zbog diskriminatorskog postupanja za period od 1.11.2019. godine do 1.1.2022. godine isplati iznos od 3.298,53 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 23.11.2022. godine do isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 1.770,00 KM, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 Rs 106435 24 Rsž od 15.10.2024. godine, žalba tužene je usvojena, te je prvostepena presuda preinačena tako što je odbijen zahtjev tužioca za utvrđenje da je tužena diskriminatorski postupala prema tužiocu na način pobliže opisan u prvostepenoj presudi, kao i zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 1.770,00 KM, dok je u pogledu novčanog potraživanja tužioca na ime toplog obroka za period od 1.11.2019. godine do 1.1.2022. godine prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena.

Obavezan je tužilac da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 700,00 KM u roku od 15 dana od dana prijema presude, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev tužene odbijen.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog prekoračenja tužbenog zahtjeva, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i žalba tužene odbije, uz naknadu troškova postupka na ime sastava revizije u iznosu od 600,00 KM, uvećano za troškove sudske takse na reviziju ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je tužena diskriminatorski postupala prema tužiocu na način što u Zakonu o sudijama i tužiocima Republike Srpske u periodu kada je tužilac obavljao sudijsku funkciju nije na valjan način unijela odredbe koje se odnose na topli obrok sudija i tužilaca, na koji način je onemogućila tužioca da kao sudija ostvari pravo na topli obrok ravnopravno sa drugim zaposlenim licima u Republici Srpskoj i sudijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i zahtjev za isplatu naknade štete za period od 1.11.2019. godine do 1.1.2022. godine, uz naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilac obavljao sudijsku funkciju u Osnovnom sudu u B. do 1.1.2022. godine; da tužiocu nije isplaćivana naknada za topli obrok u traženom periodu; da je odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: U-18/21 od 24.3.2022. godine utvrđeno da je izvršena diskriminacija prema sudijama u Republici Srpskoj u odnosu na druge kategorije zaposlenih u Republici Srpskoj, kao i u odnosu na sudije i javne tužioce u Federaciji Bosne i Hercegovine; da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 66/18 i 119/21) nije u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, jer ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, da je naloženo Narodnoj Skupštini Republike Srpske da najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke uskladi Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca sa članom I/2 i II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima; da je u 2022. godini usvojen Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 56/22), kojim je određeno da je naknada za topli obrok uračunata u platu i ne može se posebno iskazivati (član 2. stav 2.) i da je Ustavni sud Republike Srpske donio odluku broj: U-68/21 od 26.4.2023. godine, kojom je utvrdio da član 2. stav 2 pomenutog Zakona nije u skladu sa Ustavom Republike Srpske.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da je nadležan za odlučivanje u predmetnoj pravnoj stvari, temeljem odredbe člana 12. i 13. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj: 59/09 i 66/16-u daljem tekstu: ZZD) i člana 25. stav 1. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21, 119/21, 112/23 i 39/24 – u daljem tekstu: ZR), da je predmetna tužba blagovremena u smislu odredbe člana 13. stav 4. ZZD, da je tužilac izvedenim dokazima dokazao da je u periodu kada je obavljao sudijsku funkciju bio diskriminisan u odnosu na druga zaposlena lica u Republici Srpskoj i sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine koji su ostvarili pravo na topli obrok, da je osnovano potraživanje toplog obroka retroaktivno, da je tužilac visinu tužbenog zahtjeva dokazao vještačenjem po vještaku ekonomske struke, pa je primjenom odredbe člana 2., člana 3. stav 1., člana 12., člana 13. stav 4. i člana 15 ZZD, te člana 25. stav 1. i člana 132. stav 4. ZR i člana 277. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ",

broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO), sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud je donio temeljem odredbi člana 383., člana 386. stav 1., člana 387. i člana 396. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24 – u daljem tekstu: ZPP).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje prvostepenog suda, ali ne i zaključak tog suda da je zahtjev iz tužbe osnovan, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizlazi da je prvostepeni sud izveo pogrešan zaključak da je tužena u odnosu na tužioca izvršila diskriminaciju na način kako je to tužilac naveo u tužbi, jer iz stanja spisa i provedenih dokaza jasno proizlazi da je prema tužiocu bio primjenjen jednak tretman i da je uživao jednaka prava kao i svi ostali pripadnici njegove grupacije, odnosno sudije u Republici Srpskoj.

Iz tih razloga je drugostepeni sud preinačio odluku prvostepenog suda i odbio zahtjev tužioca na ime diskriminacije.

Cijeneći da je zahtjev tužioca na ime naknade toplog obroka zahtjev po osnovu radnog odnosa, drugostepeni sud je shodno odredbi člana 201. stav 4. ZR u pogledu novčanog potraživanja tužioca na ime toplog obroka za period od 1.11.2019. godine do 1.1.2022. godine ukinuo prvostepenu presudu i tužbu odbacio.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Naime, za uspjeh u parnici povodom zahtjeva za zaštitu od diskriminacije, tužilac je bio u obavezi da dokaže, odnosno učini vjerovatnim, da su ispunjeni uslovi iz odredaba člana 1. i 2. ZZD, kojim odredbama je uspostavljen okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svih lica u Bosni i Hercegovini da u jednom uređenom sistemu ostvare pravo na zaštitu od diskriminacije.

Kako je odredbama člana 2. stav 1. i 2. ZZD propisano da će se diskriminacijom u smislu ovog zakona smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života. (stav 1.), te da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravlja, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga (stav 2.), ovaj sud nalazi, da kod činjeničnog utvrđenja na kojim se

zasnivaju nižestepene odluke, tužilac nije dokazao, odnosno učinio vjerovatnim da je bio izložen diskriminaciji.

Kod takvog stanja stvari, ne može tužilac sa uspjehom isticati zahtjev za zaštitu od diskriminacije na način pobliže opisan u tužbi, jer u odnosu na njega, kao i na sve sudije i tužioce u Republici Srpskoj u čijoj nadležnosti i jeste regulisanje prava i dužnosti sudija i tužilaca u Republici Srpskoj je bio na jednak način uređen sistem naknade toplog obroka, shodno Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je tada važio.

Sama činjenica da je u spornom periodu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u okviru njene nadležnosti, na drugačiji način bio uređen sistem naknade toplog obroka, ne daje osnova da se utvrdi postojanje diskriminacije tužioca u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno, u pogledu ostalih budžetskih korisnika u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, jer je tužilac u okviru nadležnosti Republike Srpske bio jednako tretiran, kao i ostali pripadnici iste grupacije.

Drugim riječima, tužilac nije dokazao, odnosno učinio vjerovatnim da je bio izložen diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njegovo pravo na jednako postupanje u odnosu na druge koji pripadaju istoj grupaciji kao i tužilac, a što je uslov za uspjeh u postupku zaštite od diskriminacije. Ovo tim prije, što se Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je sada na snazi i koji propisuje naknadu za topli obrok, ne može retroaktivno primjeniti.

Slijedom datih razloga, ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak drugostepenog suda da nije osnovan zahtjev tužioca da se utvrdi da je bio izložen diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njegovo pravo na jednako postupanje u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine na način pobliže opisan u tužbi.

Mada se, kod prednjeg stanja stvari neosnovanim ukazuje i zahtjev za otklanjanje diskriminacije, valjalo je zahtjev tužioca na ime naknade toplog obroka raz riješiti pravilnom primjenom ZR.

Odredbom člana 201. stav 4. ZR propisano je da tužbu za zaštitu prava radnik može da podnese najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede.

Nalazeći da je tužilac podnio tužbu 23.11.2022. godine kojom je tražena isplata novčanog iznosa po osnovu toplog obroka u iznosu od 4.077,10 KM, te da je na glavnoj raspravi 6.2.2024. godine uredio tužbeni zahtjev za isplatu naknade za topli obrok za period od 1.11.2019. godine do 1.1.2022. godine, drugostepeni sud je zaključio da tužba tužioca u pogledu novčanog potraživanja za navedeni period nije blagovremena.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud u svemu prihvata razloge drugostepenog suda iz kojih proizilazi da tužba tužioca radi naknade toplog obroka nije blagovremena, slijedom toga nema sumnje da je pravilna odluka drugostepenog suda u dijelu kojim je prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena.

Slijedom datih razloga ovaj sud nalazi da se zakonitost i pravilnost drugostepene odluke ne dovodi u pitanje revizionim prigovorima da se odluka drugostepenog suda zasniva na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer da su sudovi bili u obavezi udovoljiti zahtjevu na ime toplog obroka kao posljedice diskriminacije, uzevši u obzir odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine.

Naime, sama činjenica da je odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine utvrđeno da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 119/21) nije u skladu sa članom I/2 i članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, ne znači da tužilac ima pravo na topli obrok za period koji je prethodio donošenju navedene odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, već shodno toj odluci, obavezu Republike Srpske da donese Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji će sadržavati tu odredbu, što je Republika Srpska i učinila, kada je donijela Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj dana 1.7.2022. godine.

Kod utvrđenja drugostepenog suda da tužilac nije diskriminisan i da tužena u smislu odredbe člana 154. stav 1. ZOO nije odgovorna za štetu zbog diskriminacije, taj sud je pravilno zaključio da potraživanje naknade na ime toplog obroka predstavlja pravo proisteklo iz radnog odnosa i da se isto ima razmotriti po odredbama ZR, slijedom toga nisu osnovani revizionni navodi da je postupajući kao da se radi o sporu za zaštitu prava iz radnog odnosa drugostepeni sud prekoračio tužbeni zahtjev.

Odluka drugostepenog suda o troškovima postupka zasnovana je na pravilnoj primjeni odredbe člana 397. stav 2. i člana 386. stav 1. ZPP i revizionim navodima se ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude u tom dijelu.

Kako se revizijom tužioca ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost odluke drugostepenog suda, valjalo je primjenom člana 248. ZPP odlučiti kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Jadranka Stanišić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić